

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยสภาพการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุของสถานสงเคราะห์บ้านพักคนชราวาสนะเวศม์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพที่อยู่อาศัยทางกายภาพที่เหมาะสมของผู้สูงอายุ สภาพการอยู่อาศัยทางสังคม และเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ และสภาพปัญหาการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุต่อรูปแบบของอาคาร ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลทางกายภาพ (พื้นที่ใช้สอย สภาพแวดล้อม) ประกอบกับสัมภาษณ์การอยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ รวมทั้งเจ้าหน้าที่เพื่อให้ได้ทราบข้อมูลที่ต้องการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลมาในคราวแรกมีทั้งสิ้น 103 ตัวอย่าง ประกอบด้วย กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุประเภทสามัญ จำนวน 71 ตัวอย่าง ประเภทสามัญ (อาคารคนหลง ป่วย) จำนวน 7 ตัวอย่าง ประเภทพิเศษ จำนวน 14 ตัวอย่าง และบ้านบุศยานิเวศม์ จำนวน 9 ตัวอย่าง และเมื่อนำข้อมูลที่รวบรวมได้ดังกล่าวมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลพบว่า มีแบบสัมภาษณ์ที่ไม่สมบูรณ์จำนวน 2 ชุด ประกอบกับ ผลลัพธ์จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญ อาคารคนหลง สามัญ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาการทางสมอง และมีอายุมาก ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์จึงอาจไม่เป็นข้อมูลสภาพการอยู่อาศัยและความคิดเห็นที่แท้จริงและถูกต้องได้ ผู้วิจัยจึงไม่นำข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างอาคารคนหลง/ป่วย จำนวน 7 ตัวอย่างมาวิเคราะห์ สรุปจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่นำมาวิเคราะห์ที่มีความสมบูรณ์สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 96 ตัวอย่าง

บทวิเคราะห์สภาพการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ พื้นที่ใช้สอย สภาพแวดล้อมในสถานสงเคราะห์วาสนะเวศม์ ได้กล่าวแล้วในบทที่ 4 ผู้วิจัยสามารถสรุปสภาพการอยู่อาศัยและปัญหาที่เกิดขึ้นของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การทำกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่างกับพื้นที่ใช้สอยที่แสดงถึงระดับความถี่การทำกิจกรรมต่อสัปดาห์ในพื้นที่เรือนนอน พื้นที่ส่วนกลาง รวมถึงความคิดเห็นของพื้นที่ใช้สอย สภาพแวดล้อมและการให้บริการด้านต่างๆ ต่อรูปแบบอาคาร ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาประมวล วิเคราะห์ผลทางคอมพิวเตอร์ (SPSS Program) หาค่าความถี่ และร้อยละของตัวแปรที่ศึกษา ความคิดเห็นในการอยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างและการบริหารจัดการของเจ้าหน้าที่ พร้อมทั้งพรรณนาสภาพและปัญหาการอยู่อาศัยในวาสนะเวศม์ ในปัจจุบัน และความคิดเห็นต่อการอยู่อาศัยในอนาคต สรุปผลการศึกษา และอภิปราย ได้ดังนี้

การสรุปและอภิปรายผลการศึกษา ได้แบ่งประเด็นเป็น 3 ประเด็นหลัก ได้แก่

5.1 สภาพที่อยู่อาศัยทางกายภาพที่เหมาะสมของผู้สูงอายุ

5.2 สภาพการอยู่อาศัยทางสังคม และเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ

5.3 ศึกษาสภาพปัญหาการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ ต่อรูปแบบของอาคาร

5.1 สภาพที่อยู่อาศัยทางกายภาพที่เหมาะสมของผู้สูงอายุ

ผู้วิจัยได้สำรวจสภาพทางกายภาพของบ้านพัก 3 ประเภท ซึ่งมีสภาพเรือนนอนและบริเวณรอบเรือนนอนที่แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจะวิเคราะห์แยกประเภทอาคารโดยไม่พิจารณาความสัมพันธ์กันระหว่างประเภทอาคาร (สามัญ พิเศษ และบุศยานิเวศน์) สำหรับพื้นที่ส่วนกลางที่กลุ่มตัวอย่างสามารถมาใช้กิจกรรมร่วมกันได้ โดยกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างมีโอกาสที่จะทำ ณ พื้นที่ส่วนกลางนั้น ได้แก่ การดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ ฟังเพลง นอนพักผ่อน อ่านหนังสือ หนังสือพิมพ์ นั่งพักผ่อน ชมวิว ออกกำลังกาย สวดมนต์ ไหว้พระ นั่งสมาธิ พูดคุยกับเพื่อนบ้าน เล่นเกมส์ เช่น หมากฮุก ไพ่ ฯลฯ ทำความสะอาดที่พัก รอบที่พัก ดูแล ปลูกต้นไม้ และทำงานอดิเรก เช่น งานประดิษฐ์หัตถกรรม ต่าง ๆ นั้น จะกล่าวสรุปต่อไป

รูปแบบอาคารเรือนนอน พื้นที่ส่วนกลาง และสภาพแวดล้อมของบ้านพักวาสนะเวศน์ อาจกล่าวได้ว่า เป็นสถานสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่มีความสมบูรณ์ เป็นที่อยู่อาศัยในระดับดี เนื่องจากเป็นโครงการที่ได้รับการพัฒนาจากสถานสงเคราะห์ผู้สูงอายุบางละมุง จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์สภาพการอยู่อาศัยทางกายภาพที่เหมาะสม โดยพิจารณาสภาพกิจกรรมและการใช้พื้นที่ของผู้สูงอายุ จำแนกตามประเภทอาคาร (กล่าวไว้แล้วในตารางที่ 4-1) และได้สรุปสภาพที่อยู่อาศัยทางกายภาพที่เหมาะสมของผู้สูงอายุกับการทำกิจกรรมในพื้นที่ส่วนกลาง โดยแสดงให้เห็นถึงความถี่ในการทำกิจกรรมส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่าง โดยมีระดับความถี่ 1-2 ครั้ง/สัปดาห์ 3-6 ครั้ง/สัปดาห์ และทุกวัน รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 5-1 สรุปรายละเอียดได้ดังนี้

5.1.1 อาคารสามัญ

จากการศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปการทำกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่างที่มีการทำส่วนใหญ่ในพื้นที่อาคารเรือนนอน และพื้นที่ส่วนกลางที่อยู่บนอาคารเรือนนอน ภายนอกอาคารเรือนนอน พบว่า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการทำกิจกรรมงานอดิเรก เช่น ฝึกอาชีพ งานประดิษฐ์ หัตถกรรม ที่อาคารเอนกประสงค์ (อาคารรวม) โดยมีความถี่ประมาณ 1-2 ครั้ง/สัปดาห์ และมีการทำกิจกรรมได้แก่ กายภาพบำบัด และรับประทานอาหารเช้าทุกวัน ที่อาคารกายภาพบำบัด (อาคารพยาบาล) และโรงอาหารตามลำดับ

ตารางที่ 5-1 สรุปสภาพที่อยู่อาศัยทางกายภาพที่เหมาะสมของผู้สูงอายุกับการทำกิจกรรมในพื้นที่ส่วนกลาง จำแนกตามความถี่ในการทำกิจกรรมส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่าง

พื้นที่ส่วนกลาง	สามัญ	พิเศษ	บุศยานิเวศม์
ภายในอาคารเรือนนอน	-	***ดูโทรทัศน์ ***ฟังวิทยุ เพลง	***ดูโทรทัศน์ ***ฟังวิทยุ เพลง ***ออกกำลังกาย ***สวดมนต์ ไหว้พระ *งานอดิเรก เช่น ฝึกอาชีพ งานประดิษฐ์
ระเบียงรอบเรือนนอน	-	-	-
ข้างเรือนนอน	-	-	-
อาคารอเนกประสงค์ (อาคารรวม)	* งานอดิเรก เช่น ฝึกอาชีพ งานประดิษฐ์หัตถกรรม	-	-
ศาลาปฏิบัติธรรม		-	-
อาคารกายภาพบำบัด อาคารพยาบาล	***กายภาพบำบัด	-	-
โรงอาหาร	***รับประทานอาหาร	-	-
ลานออกกำลังกายและพื้นที่สุขภาพ	-	-	-
สนามเปิด	-	-	-
ห้องสมุด	-	-	-
อาคารสมเด็จพระเจ้า	-	***งานอดิเรก เช่น ฝึกอาชีพ งานประดิษฐ์หัตถกรรม	-
อาคารบุศยานิเวศม์	-	-	***นั่งพักผ่อน ชมวิว

หมายเหตุ สัญลักษณ์ * หมายถึง ระดับความถี่ 1-2 ครั้ง/สัปดาห์

** หมายถึง ระดับความถี่ 3-6 ครั้ง/สัปดาห์

*** หมายถึง ระดับความถี่ ทุกวัน

5.1.2 อาคารพิเศษ

ผู้วิจัยได้สรุปการทำกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่างที่มีการทำส่วนใหญ่ในพื้นที่อาคารเรือนนอน และพื้นที่ส่วนกลางที่อยู่บนอาคารเรือนนอน ภายนอกอาคารเรือนนอน เช่นเดียวกับอาคารสามัญ จากการสัมภาษณ์พบว่า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ ฟังเพลงทุกวันภายในอาคารเรือนนอน และมีการทำกิจกรรมงานอดิเรก เช่น งานประดิษฐ์ หัตถกรรม ที่อาคารสมเด็จพระเจ้าตากสิน ซึ่งจะแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยอาคารสามัญ

5.1.3 อาคารบุศยานิเวศม์

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้อยู่อาศัยในอาคารบุศยานิเวศม์ ผู้วิจัยได้สรุปการทำกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่างที่มีการทำส่วนใหญ่ในพื้นที่อาคารเรือนนอน และพื้นที่ส่วนกลางที่อยู่บนอาคารเรือนนอน ภายนอกอาคารเรือนนอน ได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ ฟังเพลง ออกกำลังกาย สวดมนต์ ไหว้พระทุกวันภายในอาคารเรือนนอน แต่มีก็มีบ้างที่ทำงานอดิเรก เช่น งานประดิษฐ์ หัตถกรรม โดยมีความถี่ 1-2 ครั้ง/สัปดาห์ภายในอาคารเรือนนอน และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีการนั่งพักผ่อน ชมวิว บริเวณอาคารบุศยานิเวศม์ทุกวัน

ข้อสังเกต ในประเด็นการใช้บริการพื้นที่ส่วนกลางของกลุ่มตัวอย่างอาคารบุศยานิเวศม์ที่ส่วนใหญ่ไม่มาใช้บริการ อาจมีเหตุผลส่วนหนึ่งจากการมีกิจกรรมนอกระยะที่พัก ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีบุตรหลานมาเยี่ยม และออกไปทำกิจกรรมนอกระยะที่โดยมีรถยนต์ส่วนตัวมารับ-ส่ง และบางกลุ่มตัวอย่างก็มีรถยนต์เป็นของตัวเอง ประกอบกับบางกลุ่มตัวอย่างยังคงกลับไปพักที่บ้านเดิมเป็นครั้งคราว เพราะอาจเป็นไปได้ในเรื่องของพฤติกรรมที่อยู่อาศัยที่แยกกันอยู่คนละประเภทอาคาร และอาคารบริการส่วนใหญ่อยู่บริเวณประเภทสามัญ ซึ่งจะแตกต่างกับสภาพการอยู่อาศัยของอาคารสามัญและพิเศษ

5.2 สภาพการอยู่อาศัยทางสังคม และเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ

จากการศึกษาสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุซึ่งพักอาศัยอยู่ในบ้านพักคนชราวาระณะเวศม์ สามารถสรุปได้ ดังนี้

5.2.1 อาคารประเภทสามัญ

5.2.1.1 สภาพทางสังคม

ผลจากการสัมภาษณ์ในเรื่องสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่จะมีสถานภาพเป็นแม่ รongลงมามีสถานภาพเป็นโสด สถานภาพสมรส และแยกกัน

ผลจากการสัมภาษณ์ในเรื่องสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่จะมีสถานภาพเป็นแม่ รongลงมามีสถานภาพเป็นโสด สถานภาพสมรส และแยกกัน อยู่กับคู่สมรส กลุ่มตัวอย่างที่มีบุตรกับไม่มีบุตรมีจำนวนใกล้เคียงกัน แต่เมื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีบุตรหรือไม่มีบุตรกับความต้องการอยู่กับใคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีบุตรส่วนใหญ่ต้องการอยู่คนเดียว และกลุ่มตัวอย่างที่มีบุตรส่วนใหญ่ก็ต้องการอยู่คนเดียวเช่นกัน

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างทั้งที่ไม่มีบุตรและมีบุตรเกือบทั้งหมด ไม่ต้องการเปลี่ยนที่อยู่อาศัยไปที่อื่น นั้นแสดงให้เห็นว่าเกือบทุกคนอาจจะมี ความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตตามสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และต้องการที่จะอยู่คนเดียวในช่วงบั้นปลายของชีวิต

5.2.1.2 สภาพทางเศรษฐกิจ

จากการศึกษารายได้ของกลุ่มตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ทุกคนจะไม่มีรายได้ จากการประกอบอาชีพ แต่ส่วนใหญ่จะมีรายได้มาจากการได้รับเงินบริจาคจากผู้มีจิตกุศล และผู้ที่มาเยี่ยมชมบ้านพักคนชราวาระณะเวศม์ ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นผู้สูงอายุที่ พักในสถานสงเคราะห์คนชรายังมีความต้องการที่จะได้รับการสนับสนุนและความช่วยเหลือด้าน การเงินจากบุตรหลาน หรือจากสวัสดิการจากรัฐและคนในสังคม

5.2.2 อาชีพพิเศษ

5.2.2.1 สภาพทางสังคม

ผลจากการสัมภาษณ์ในเรื่องสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่จะมีสถานภาพเป็นโสด รongลงมาเป็นแม่และแยกกันอยู่กับคู่สมรส ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะไม่มีบุตร เมื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีบุตรหรือไม่มีบุตรกับ ความต้องการอยู่กับใคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีบุตรส่วนใหญ่ต้องการอยู่คนเดียว และกลุ่ม ตัวอย่างที่มีบุตรส่วนใหญ่ก็ต้องการอยู่คนเดียวเช่นกัน

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างทั้งที่ไม่มีบุตรและมีบุตรทั้งหมดไม่ต้องการ เปลี่ยนที่อยู่อาศัยไปที่อื่น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทุกคนอาจจะมี ความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตตาม

สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

5.2.2.2 สภาพทางเศรษฐกิจ

จากการศึกษารายได้ของกลุ่มตัวอย่าง เกือบทุกคนจะไม่ได้ประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 1-5,000บาท รองลงมามีรายได้ 10,000-15,000 บาท และ 15,000 บาทขึ้นไป และแหล่งที่มาของรายได้นั้น ครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างตอบว่าได้มาจากเงินบำนาญ บำนาญ รองลงมาได้มาจากค่าเช่า ดอกเบี้ย

ผลจากการศึกษาจะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่พักอาศัยในอาคารพิเศษ (บ้านเดี่ยว, ทาวน์เฮาส์) ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุที่มีรายได้ มีเงินออมที่สะสมไว้ และมีรายได้สม่ำเสมอทุกเดือนจึงไม่เดือดร้อนในค่าใช้จ่ายต่างๆ

5.2.3 อาคารบุศยานิเวศม์

5.2.3.1 สภาพทางสังคม

ผลจากการสัมภาษณ์ในเรื่องสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่จะมีสถานภาพเป็นโสด รองลงมาเป็นม่าย สถานภาพสมรสและแยกกันอยู่ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างที่มีบุตรกับไม่มีบุตรมีจำนวนใกล้เคียงกัน แต่เมื่อมาศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างมีบุตรหรือไม่มีบุตรกับความต้องการอยู่กับใคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีบุตรส่วนใหญ่ต้องการอยู่กับคนเดียว รองลงมาต้องการอยู่กับญาติ และกลุ่มตัวอย่างที่มีบุตรส่วนใหญ่ต้องการอยู่กับบุตรหลาน มีเพียงบางส่วนที่ต้องการอยู่กับคนเดียว

5.2.3.2 สภาพทางเศรษฐกิจ

จากการศึกษารายได้ของกลุ่มตัวอย่างจะเห็นได้ว่า เกือบทุกคนไม่มีรายได้จากการประกอบอาชีพ แต่มีรายได้จากบุตรหลาน บางคนเป็นข้าราชการที่เกษียณอายุแล้วจึงได้รับเงินบำนาญทุกเดือน นอกจากนี้บางคนมีรายได้จากค่าเช่า ดอกเบี้ยเงินฝาก และจากการขายของนอกสถานสงเคราะห์

กลุ่มตัวอย่างที่พักอาศัยในอาคารบุศยานิเวศม์ ถือว่าเป็นผู้สูงอายุที่มีฐานะค่อนข้างดี ถึงแม้ว่าในปัจจุบันกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะไม่ได้ประกอบอาชีพแล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีเงินออมสะสมไว้

ปัญหาที่พบส่วนหนึ่งเป็นปัญหาในเรื่องสุขภาพของผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ค่อยแข็งแรง จึงทำให้ไม่ใช้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนกลาง ฯลฯ รวมถึงปัญหาการ

ทะเลาะ เบาะแว้งของกลุ่มผู้อยู่อาศัยบางส่วน ซึ่งเป็นปัญหาการอยู่ร่วมกันของสังคมโดยปกติ

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในอาคารประเภทต่างๆ จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างอาคารสามัญและพิเศษที่มีบุตรส่วนใหญ่ไม่ต้องการไปอยู่กับบุตรหลาน ซึ่งจะแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างอาคารนุศยานิเวศน์ที่มีบุตรและต้องการอยู่กับบุตรหลาน ซึ่งจะสอดคล้องกับพฤติกรรมการไปมาหาสู่ของบุตรหลานที่มีความถี่สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างอาคารสามัญและพิเศษ ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น ทำให้ต้องย้อนกลับไปพิจารณาแนวความคิดเกี่ยวกับครอบครัว ความต้องการของผู้สูงอายุในสังคมไทย ซึ่งโดยปกติแล้วผู้สูงอายุที่มีคู่สมรส มีบุตรในวัยปลาย ของชีวิตและบุตรจะเป็นผู้ดูแลเอาใจใส่ ครอบครัวก็เป็นส่วนที่มีบทบาท เป็นหน่วยสังคมหน่วยแรกที่มีความใกล้ชิด มีความผูกพัน และหากครอบครัวมีความสัมพันธ์ต่อกันในทางที่ดี มีการยอมรับซึ่งกันและกัน มีการดูแลเอาใจใส่ ครอบครัวจะมีความอบอุ่น สมาชิกในครอบครัวจะรู้หน้าที่ อันพึงปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ ดังที่นายก้อ อ่างถึงในบัญชา (2539 : 25) ได้กล่าวไว้ ในปัจจุบันสังคมไทยได้เปลี่ยนไป วิถีชีวิตของคนในสังคมไทยต้องมีการแข่งขันในการทำงานมากขึ้น จนบางครั้ง อาจทำให้การดูแลเอาใจใส่ผู้สูงอายุในครอบครัวลดน้อยลง จึงทำให้ผู้สูงอายุบางส่วนในสังคม ต้องหันไปพึ่งบ้านพักคนชรามากขึ้น และสอดคล้องกับผลการศึกษาที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ต้องการกลับไปพักอาศัยกับบุตรหลาน

5.3 ศึกษาสภาพปัญหาการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ ต่อรูปแบบของอาคาร

สภาพการอยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างในอาคารสามัญ อาคารพิเศษ และอาคารนุศยานิเวศน์ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ความคิดเห็นในประเด็นพื้นที่ใช้สอย สภาพแวดล้อม และการให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวก ในภาพรวมของสถานสงเคราะห์วาสนะเวศน์ (ตารางที่ 4-2) สรุปรายละเอียดได้ดังนี้

5.3.1 อาคารสามัญ จำแนกออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่

5.3.1.1 พื้นที่ใช้สอย แบ่งเป็น

(1) สภาพที่เหมาะสม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่าในภาพรวม ทางเดินบนอาคาร ทางเดินนอกอาคาร รวบันได ชานพัก ทางลาด พื้นต่างระดับ ประตูทางเข้า-ออก รวจับห้องน้ำ สุขา ห้องนอน เตียงนอน พื้นที่ ห้องนั่งเล่น ระยะทางเดินจากที่พักไปยังสถานที่อื่น ลานซักล้าง กริ่งสัญญาณเรียกหาเหมาะสมแล้ว

(2) สภาพที่ไม่เหมาะสม

ควรแก้ไข หน้าต่าง มุ้งลวด โดยให้ติดตั้งมุ้งลวดเนื่องจากมียุงมาก ประกอบกับ เครื่องเรือน เก้าอี้ โต๊ะ สภาพเก่า และชำรุดบ้างแล้ว ในส่วนของบันไดน่าจะมีความปลอดภัย อยู่ร่วมด้วยทุกที่ ซึ่งปัญหานี้สอดคล้องกับสถิติอุบัติเหตุของสถานสงเคราะห์ ที่มีจำนวนอุบัติเหตุ การตกบันไดของผู้สูงอายุบ่อยครั้งประมาณ 2 คนต่อเดือน และอุปกรณ์สำหรับห้องน้ำ สุขาก ก็ชำรุด

5.3.1.2 สภาพแวดล้อม

(1) สภาพที่เหมาะสม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า แสงสว่างในที่พัก แสงสว่างระหว่าง อาคาร เสียง ความร่มรื่น การระบายอากาศ ความเป็นสัดส่วน/ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความเป็นส่วนตัวมีความเหมาะสมแล้ว

(2) สภาพที่ไม่เหมาะสม ควรแก้ไข

ควรปรับปรุงความหนาแน่นของเตียง ปรับปรุงเรื่องความสกปรกและ กลิ่นบริเวณห้องน้ำ

5.3.1.3 การให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวก

(1) สภาพที่เหมาะสม

ร้านขายของ อาหาร ระบบเสียงตามสาย ห้องสมุด ศาลาปฏิบัติธรรม อาคารอเนกประสงค์ อาคารกายภาพบำบัดและอาคารพยาบาล อาคารโรงอาหาร ลาน ออกกำลังกายและฟื้นฟูสภาพ สนามเปตอง ห้องสมุด อาคารสมเด็จพระย่า อาคารบุศยานิเวศน์ พื้นที่ส่วนกลางสำหรับทำกิจกรรม สวนพักผ่อน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ในภาพรวมเหมาะสมแล้ว

(2) สภาพที่ไม่เหมาะสม ควรแก้ไข

กลุ่มตัวอย่างอาคารสามัญในภาพรวมทั้งหมดมีความเห็นว่า การให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกในวาสนะเวศน์ เหมาะสมแล้ว

5.3.2 อาคารพิเศษ จำแนกออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่

5.3.2.1 พื้นที่ใช้สอย แบ่งเป็น

(1) สภาพที่เหมาะสม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า รวบบันได ทางลาด พื้นต่าง

ระดับ ประตูทางเข้า-ออก ราวจับ ห้องนอน เตียงนอน เครื่องเรือน (เก้าอี้, โต๊ะ ฯลฯ) ลานซักล้าง
เหมาะสมแล้ว

(2) สภาพที่ไม่เหมาะสม ควรแก้ไข

(2.1) บ้านเดี่ยว

กลุ่มตัวอย่างบางส่วน มีความเห็นว่า บ้านใดควรปรับปรุงเนื่องจากทรุดแล้ว และกิ่งสัญญาณเรียกหาควรมีการติดตั้ง

(2.2) ทาวน์เฮาส์

กลุ่มตัวอย่างบางส่วน มีความเห็นว่า ทางเดิน บนอาคารปรับปรุงใหม่ เพราะไม่ชอบพื้นไม้ปาร์เก้ ทางเดินนอกอาคาร ปลูกพุ่มไม้ไม่เรียบร้อย ห้องน้ำ อุปกรณ์สำหรับห้องน้ำ ไม่มีราวเกาะ พื้นที่ ห้องนั่งเล่น ไม่มี ชานพัก ที่แคบ และระยะทางเดินจากที่พักไปยังสถานที่อื่น

5.3.2.2 สภาพแวดล้อม

(1) สภาพที่เหมาะสม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ในภาพรวมแสงสว่างในที่พัก กลิ่น ความสะอาดความร่มรื่น การระบายอากาศ ความหนาแน่นของเตียง ความเป็นสัดส่วน ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความเป็นส่วนตัว เหมาะสมแล้ว

(2) สภาพที่ไม่เหมาะสม ควรแก้ไข

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เสียงรบกวนจากสุนัขเห่าหอน แสงสว่างระหว่างอาคาร สว่างน้อย ควรปรับปรุงแก้ไข

5.3.2.3 การให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวก

(1) สภาพที่เหมาะสม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ร้านขายของ อาหาร ระบบเสียงตามสาย ห้องสมุด ศาลาปฏิบัติธรรม อาคารอเนกประสงค์ อาคารกายภาพบำบัดและอาคารพยาบาล อาคารโรงอาหาร ลานออกกำลังกายและพื้นที่พุ่มสภาพ สนามเปตอง ห้องสมุด อาคารสมเด็จพระเจ้าอาคารบุศยานิเวศม์ พื้นที่ส่วนกลางสำหรับทำกิจกรรม สวนพักผ่อน มีความเหมาะสมแล้ว

(2) สภาพที่ไม่เหมาะสม ควรแก้ไข

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็นว่าในภาพรวมการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกในวาสนะเวศม์ เหมาะสมแล้ว

5.3.3 อาคารบุศยานิเวศม์ จำแนกออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่

5.3.3.1 พื้นที่ใช้สอย แบ่งเป็น

(1) สภาพที่เหมาะสม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่าในภาพรวม ทางเดิน บนอาคาร ทางเดิน นอกอาคาร บันได รวบบันได หน้าต่าง มุ้งลวด ชานพัก ทางลาด พื้นต่างระดับ ประตูทางเข้า-ออก รววจับ อุปกรณ์สำหรับห้องน้ำ สุขา ห้องนอน พื้นที่ ห้องนั่งเล่น เครื่องเรือน (เก้าอี้, โต๊ะ ฯลฯ) ระยะทางเดินจากที่พักไปยังสถานที่อื่น มีความเหมาะสมแล้ว

(2) สภาพที่ไม่เหมาะสม ควรแก้ไข

รูปแบบอาคาร ควรเป็นชั้นเดียว เนื่องจากเดินขึ้นบันไดไม่ไหว ห้องน้ำ ลานซักล้างค่อนข้างแคบ เตียงนอน มีระดับเตียงเกินไป ควรติดตั้งกริ่งสัญญาณเรียกหา กลุ่มตัวอย่างบางส่วนเห็นว่าควรปรับปรุงแก้ไข

5.3.3.2 สภาพแวดล้อม

(1) สภาพที่เหมาะสม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่าในภาพรวม เสียง กลิ่น ความสะอาด ความร่มรื่น การระบายอากาศ ความหนาแน่นของเตียงความเป็นสัดส่วน ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความเป็นส่วนตัว มีความเหมาะสมแล้ว

(2) สภาพที่ไม่เหมาะสม ควรแก้ไข

กลุ่มตัวอย่างบางส่วนเห็นว่า แสงสว่างระหว่างอาคาร ในเวลากลางคืนน้อย แสงสว่างในห้องน้ำไม่พอ ไม่เหมาะสม ควรปรับปรุง

5.3.3.3 การให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวก

(1) สภาพที่เหมาะสม

ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ร้านขายของ อาหาร ห้องสมุด ศาลาปฏิบัติธรรม อาคารอเนกประสงค์ อาคารกายภาพบำบัดและอาคารพยาบาล อาคารโรงอาหาร ลานออกกำลังกายและพื้นที่พืสภาพ สนามเปตอง ห้องสมุด อาคารสมเด็จพระญาณสังวร วิหารบุศยานิเวศม์ พื้นที่ส่วนกลางสำหรับทำกิจกรรม สวนพักผ่อน มีความเหมาะสมแล้ว

(2) สภาพที่ไม่เหมาะสม ควรแก้ไข

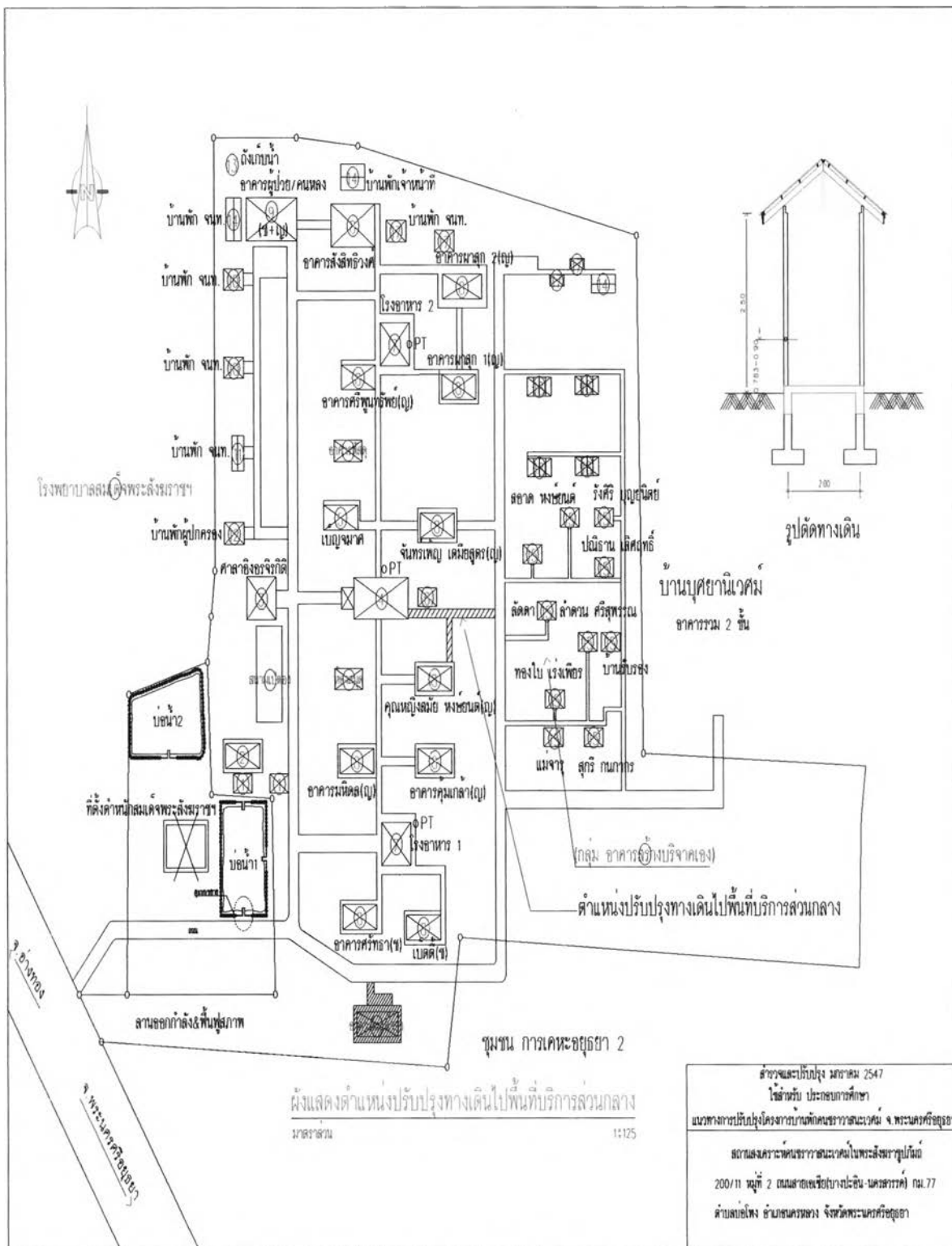
กลุ่มตัวอย่างบางส่วนเห็นว่าระบบเสียงตามสาย รมกวนในการอยู่อาศัย ควรปรับปรุง

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 สภาพการอยู่อาศัยในเชิงพื้นที่ใช้สอย รูปแบบอาคาร และสภาพแวดล้อม

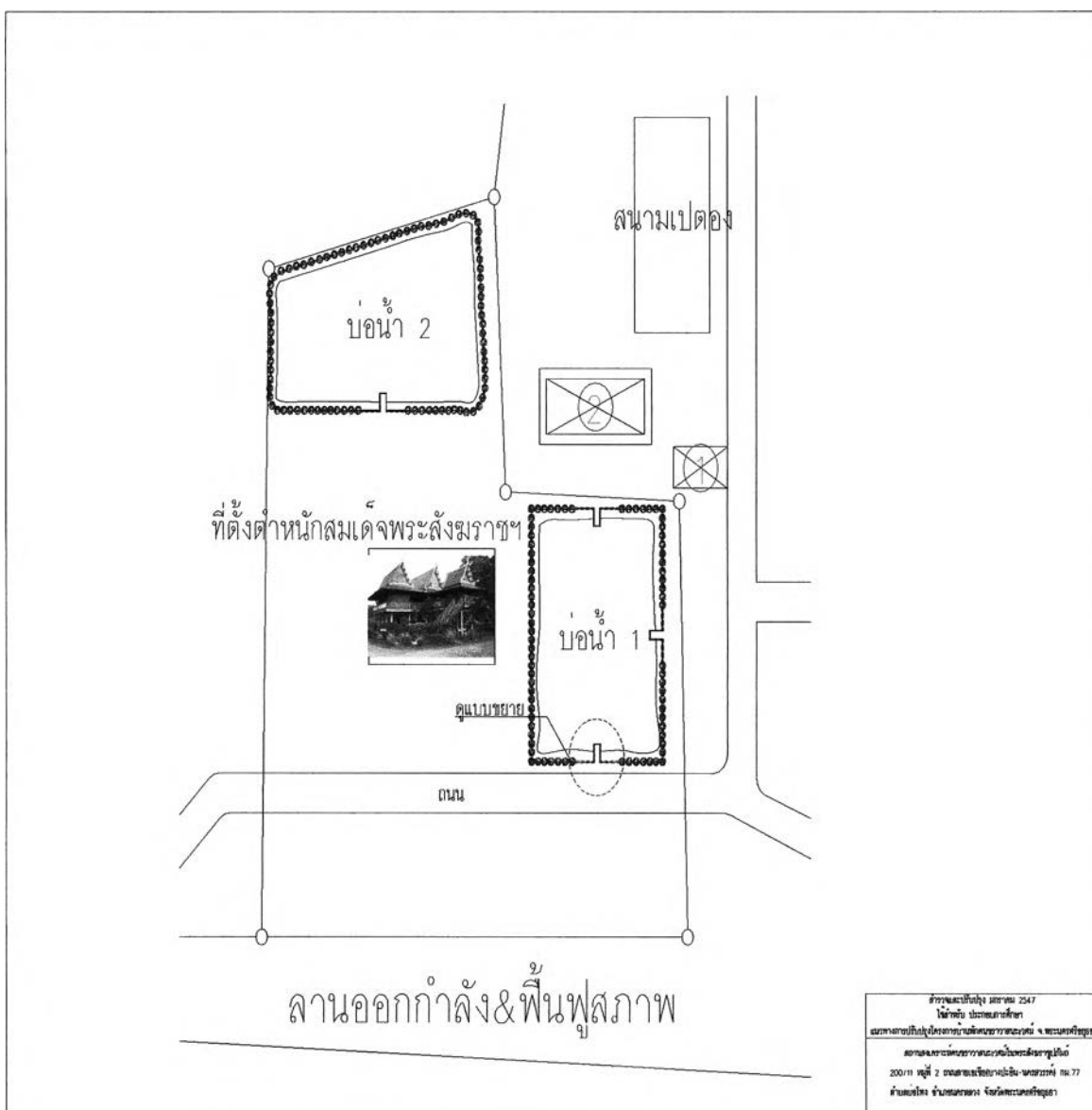
5.4.1.1 การออกแบบกลุ่มอาคาร และการให้บริการพื้นที่ส่วนกลาง เช่น อาคารกายภาพบำบัด ศาลาอเนกประสงค์ (อาคารรวม) ห้องสมุด ลานออกกำลังกาย สนามเปตอง ฯลฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ เนื่องจากผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยประเภทบ้านเดี่ยว และบุคยานิเวศน์ ส่วนใหญ่ไม่มาใช้บริการพื้นที่ส่วนกลางดังกล่าว ประกอบกับที่ตั้งของอาคารทั้งสองประเภทนี้ ตั้งอยู่คนละส่วนกับอาคารบริการส่วนกลางที่ตั้งอยู่บริเวณบ้านพักประเภทสามัญ จึงเสนอว่าน่าจะมีการพิจารณาการออกแบบผังบริเวณของกลุ่มอาคารทั้ง 3 ประเภทว่ามีผลต่อพฤติกรรมการใช้ประโยชน์บริการส่วนกลางดังกล่าวหรือไม่อย่างไร และเสนอให้เพิ่มทางเดินเพื่ออำนวยความสะดวกในการมาใช้บริการส่วนกลาง ดังผังที่แสดงไว้ในรูปที่ 5-1 ซึ่ง Green (1975) กล่าวได้ว่า ผู้สูงอายุจะมีข้อจำกัดทางร่างกายประกอบกับมีหลายปัจจัยที่มีผลต่อผู้สูงอายุ โดยทั่วไปผู้สูงอายุจะไม่ค่อยไปไหนเพราะมีความสามารถในการเข้าแหล่งบันเทิง บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชนได้น้อย ดังนั้นจึงควรจัดหาบริการขั้นพื้นฐาน และสาธารณูปการภายในสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยของพวกเขา ซึ่งวาสนะเวศม์ถือได้ว่ามีบริการส่วนกลางค่อนข้างหลากหลายอยู่แล้ว แต่ที่ตั้งของบริการส่วนกลางบางประเภทยังคงทำให้การเข้าถึงเพื่อใช้บริการของผู้สูงอายุในแต่ละประเภทอาคารยังไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร

5.4.1.2 เนื่องจากได้ถูกจัดตั้งไว้อยู่แล้วดังผังที่ปรากฏในรูปที่ 5-1 ซึ่งเป็นรูปแบบของผังที่ถูกกำหนดไว้แล้ว ประกอบกับสถานสงเคราะห์ผู้สูงอายุในประเทศไทยยังมีทางเลือกให้กับผู้สูงอายุไม่มากนัก ผู้วิจัยจึงเสนอว่าควรมีการศึกษาความต้องการรูปแบบที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ ซึ่งอาจทำให้เกิดสถานสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่มีการจัดรูปแบบที่อยู่อาศัยหลากหลายมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับที่ Green (1975) ได้กล่าวว่า การจัดที่พักอาศัยของผู้สูงอายุอาจมีหลายรูปแบบได้ ซึ่งผู้สูงอายุต้องการทางเลือกของรูปแบบการอยู่อาศัย ดังนั้น ควรมีการพัฒนาที่อยู่อาศัยให้มีหลากหลายและมีทางเลือกมากขึ้น

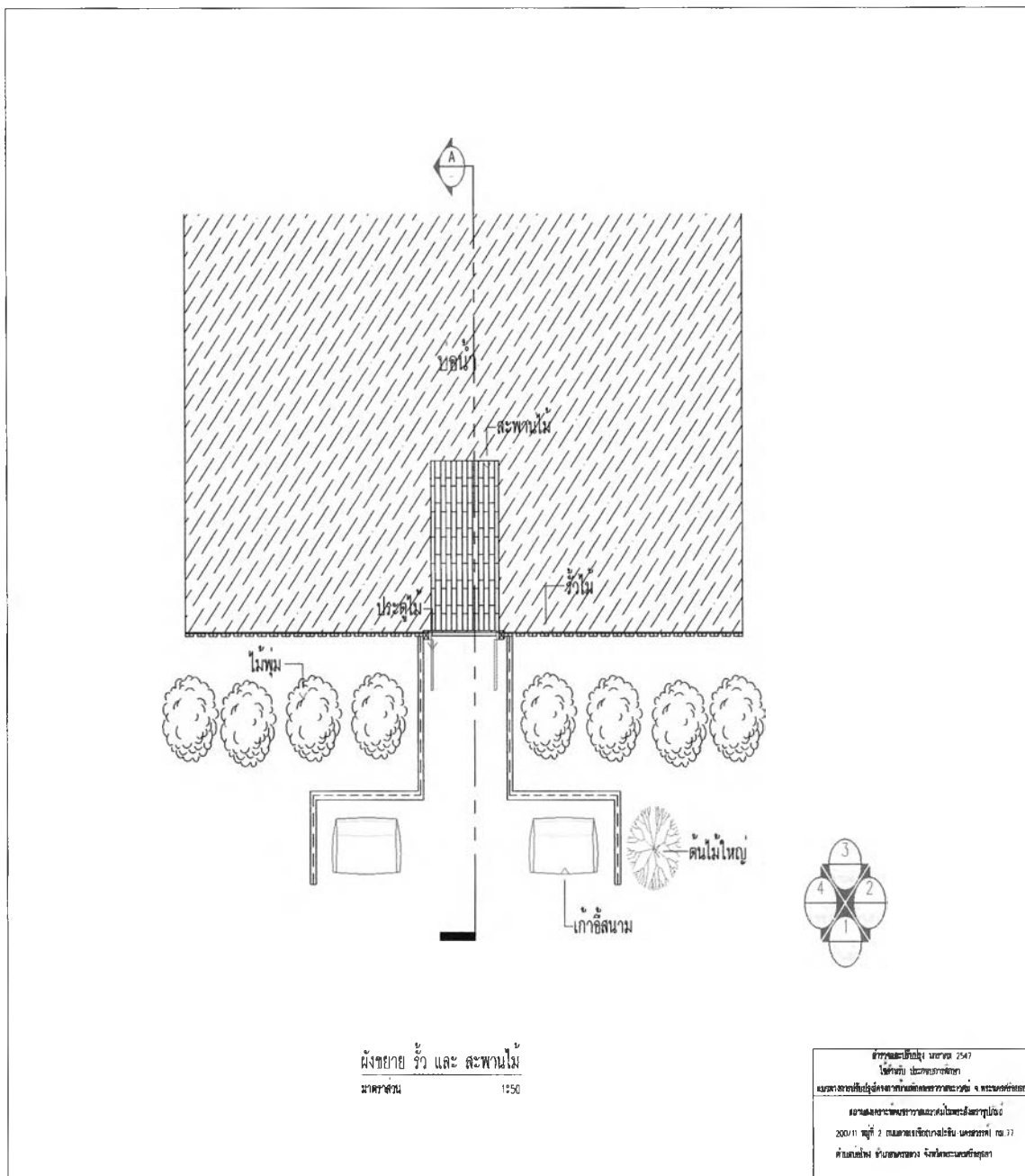

รูปที่ 5-1 ผังแสดงตำแหน่งการปรับปรุงทางเดินระหว่างอาคาร

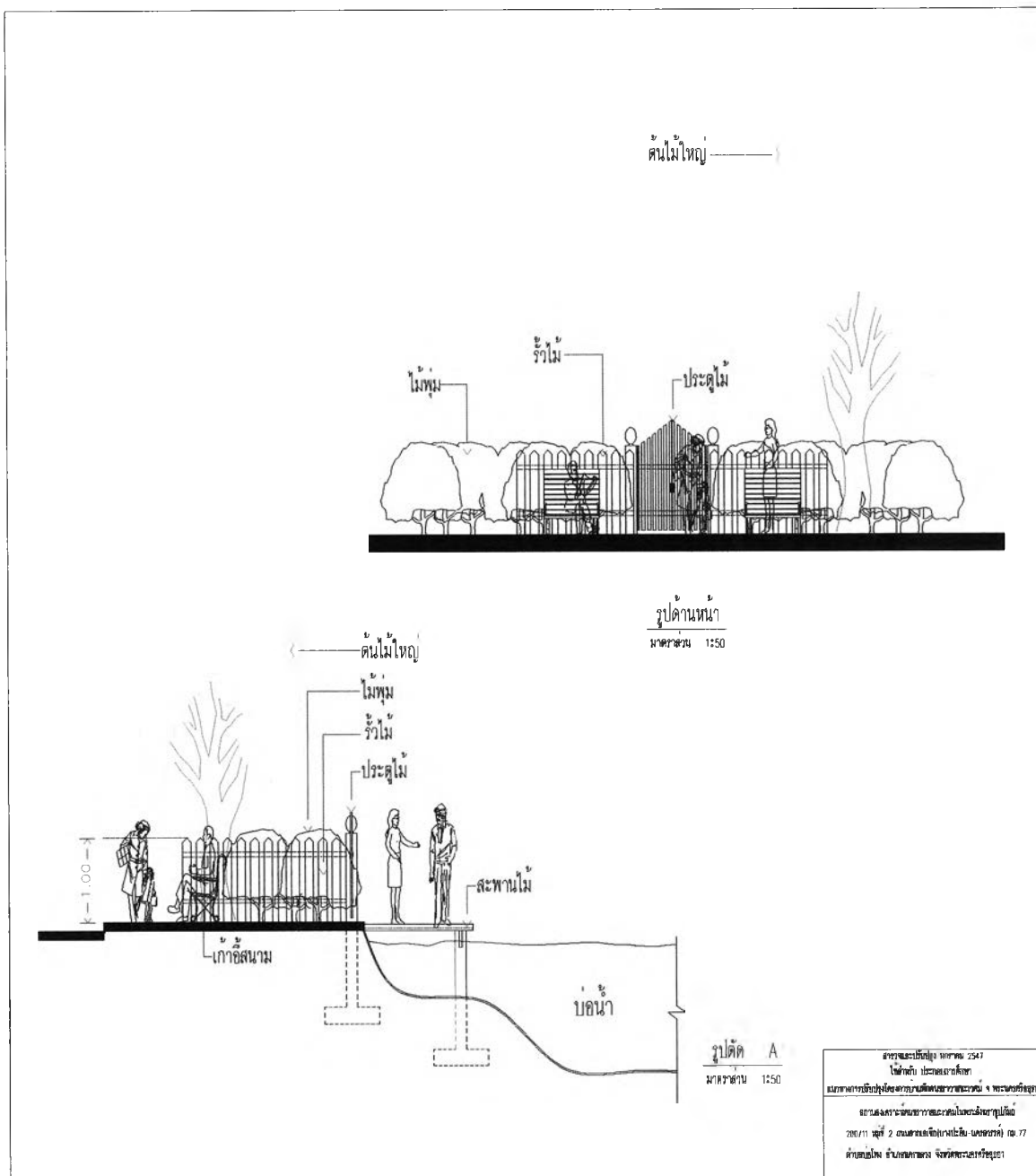
5.4.1.3 ควรมีแนวป้องกัน อันตรายบริเวณสระน้ำ ซึ่งถือเป็นพื้นที่เสี่ยง บริเวณตำหนักรับรองสมเด็จพระสังฆราช (วาสนมหาเถระ) เช่น ปลูกต้นไม้ทรงพุ่มเป็นแนวรอบ บ่อน้ำ โดยออกแบบให้เข้ากับสภาพแวดล้อม (รูปที่ 5-2, รูปที่ 5-3, รูปที่ 5-4) เพื่อเป็นการป้องกัน อุบัติเหตุที่อาจจะเกิดขึ้นได้จากผู้สูงอายุที่เข้าไปพักผ่อนบริเวณนี้ ซึ่งสอดคล้องกับข้อคิดเห็นของ Lawton (1975) ที่กล่าวถึงการออกแบบที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุจะต้องมีความปลอดภัยส่วนบุคคล โดยเฉพาะพื้นที่เสี่ยง โดยควรมีรั้วเตี้ยหรือแนวพุ่มไม้ป้องกันทางเดินหรือบริเวณเสี่ยง เช่น สระน้ำ เป็นต้น

รูปที่ 5-2 แนวคิดผังแนวป้องกันรอบบ่อน้ำด้วยไม้ทรงพุ่มบริเวณตำหนักรับรอง สมเด็จพระสังฆราช ฯ

รูปที่ 5-3 แนวคิดผังขยาย รั้ว และ สระพวนไม้ เป็นแนวป้องกันรอบบ่อน้ำบริเวณตำหนัก
รับรองสมเด็จพระสังฆราช ฯ

รูปที่ 5-4 แนวคิดรูปด้านแนวป้องกันบริเวณตำหนักรับรองสมเด็จพระสังฆราช ฯ

5.4.1.4 การทำความสะอาดในอาคารสามัญ จากผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทำความสะอาดในเรื่อนนอนน้อย ซึ่งอาจส่งผลกับสภาพแวดล้อมและสุขภาพลักษณะในการอยู่อาศัยได้ ประกอบกับจำนวนเจ้าหน้าที่ทำความสะอาดมีไม่เพียงพอ จึงเสนอให้มีการเพิ่มเจ้าหน้าที่สำหรับการดูแล จัดการทำความสะอาดในเรื่อนนอน หรือภายนอกเรื่อนนอนให้มากขึ้น

5.4.1.5 ควรปรับปรุงพื้นที่ใช้สอย สภาพแวดล้อม และการให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวกที่กลุ่มตัวอย่างได้เห็นว่าเป็นภาพรวมยังไม่เหมาะสม ควรแก้ไข ตามประเภทอาคาร ดังนี้

(1) อาคารสามัญ

(1.1) พื้นที่ใช้สอย

หน้าต่าง มุ้งลวด ต้องการให้ติดตั้งมุ้งลวดเนื่องจากมียุงมาก เครื่องเรือน เก้าอี้ โต๊ะ สภาพเก่า และมีชำรุดบ้างแล้ว ในส่วนของบันไดน่าจะมีทางลาดอยู่ร่วมด้วยทุกที่ ซึ่งปัญหานี้สอดคล้องกับสถิติอุบัติเหตุของสถานสงเคราะห์ ที่มีจำนวนอุบัติเหตุการตกบันไดของผู้สูงอายุบ่อยครั้งประมาณ 2 คนต่อเดือน และอุปกรณ์สำหรับห้องน้ำ สุขา ก็ชำรุด

(1.2) สภาพแวดล้อม

ปรับปรุงความหนาแน่นของเตียง ปรับปรุงเรื่องความสกปรก และกลิ่นบริเวณห้องน้ำ

(2) อาคารพิเศษ

(2.1) บ้านเดี่ยว

- พื้นที่ใช้สอย บันไดควรปรับปรุงเนื่องจากทรุดแล้ว ติดตั้งราวจับยึดในห้องน้ำ และควรติดตั้งกริ่งสัญญาณฉุกเฉิน

- สภาพแวดล้อม จากผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างประเภทอาคารบ้านเดี่ยวเห็นว่าเหมาะสม ไม่ต้องปรับปรุง

(2.2) ทาวน์เฮาส์

- พื้นที่ใช้สอย ทางเดินนอกอาคาร ควรให้มีการก่อสร้างให้เรียบ เช่น ปูอิฐตัวหนอนให้เรียบมากยิ่งขึ้น ห้องน้ำ อุปกรณ์สำหรับห้องน้ำ ควรติดตั้งราวเกาะให้ทั่วถึง อาจเพิ่มพื้นที่ นั่งเล่นในอาคารที่กำลังจะก่อสร้างใหม่ในอนาคต ควรออกแบบให้ชานพักที่มีขนาดพื้นที่มากขึ้น และน่าจะออกแบบให้มีระยะทางเดินจากที่พักไปยังสถานที่อื่นสั้นลงโดยอาจออกแบบให้พื้นที่ส่วนกลางอยู่ตรงกลาง

- สภาพแวดล้อม อาจจะมีการจัดการไม่ให้อากาศเข้ามาพักอาศัยในบริเวณสถานสงเคราะห์ เพื่อลดปัญหาเสียงรบกวนจากสุนัขเห่าหอน และควรเพิ่มแสงสว่างระหว่างอาคารให้สว่างมากขึ้น หรือติดตั้งอย่างทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

(3) อาคารนุศยานิเวศม์

(3.1) พื้นที่ใช้สอย

การออกแบบอาคารในคราวต่อไป ควรพิจารณาในประเด็น ความสูงของอาคารควรเป็นชั้นเดียว เนื่องจากผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการเดินซึ่งทำให้ขึ้นบันไดไม่ไหว ห้องน้ำ ลานซักล้าง ควรเพิ่มพื้นที่ให้กว้างขึ้น เตียงนอนควรพิจารณาในระดับ ความสูงของเตียง และความนุ่มแข็งของที่นอนด้วย ควรติดตั้งกริ่งสัญญาณเรียกหากรณีฉุกเฉิน

(3.2) สภาพแวดล้อม

ควรปรับปรุงแสงสว่างระหว่างอาคาร ในเวลากลางคืนทั้งในด้าน ความสว่าง และระยะเวลาติดตั้งให้มีแสงทั่วถึง รวมถึงแสงสว่างในห้องน้ำกลุ่มตัวอย่างบางส่วนได้ แจ่มใสง่ายสว่างไม่พอ ควรปรับปรุง

(3.3) การให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวก

ควรปรับปรุงระบบเสียงตามสาย ที่มีเสียงรบกวนผู้อยู่อาศัย โดย อจรวรรวมความต้องการของผู้อยู่อาศัยว่าคนส่วนใหญ่ต้องการให้มีหรือไม่มีในปริมาณเท่าใดต่อไป

5.4.1.6 ควรมีการเพิ่มอุปกรณ์ดับเพลิงให้ครบทุกอาคารตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

5.4.1.7 ควรมีกริ่งสัญญาณเรียกหากรณีฉุกเฉิน ที่ผู้สูงอายุต้องการความช่วยเหลือ ในทุกอาคาร ทั้งประเภทสามัญ พิเศษ และนุศยานิเวศม์ ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ว่าเป็นสิ่งที่กลุ่มตัวอย่างต้องการเพิ่ม

5.4.1.8 ผู้วิจัยเสนอให้ผลการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนารูปแบบ เกณฑ์มาตรฐานสถานสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่เป็นมาตรฐานของประเทศไทย เนื่องจากผลการวิเคราะห์สภาพการอยู่อาศัย ทั้งในส่วนของสภาพการทำกิจกรรมและการใช้พื้นที่ สภาพปัญหาการอยู่อาศัยต่อรูปแบบอาคาร (พื้นที่ใช้สอย สภาพแวดล้อม และการให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวก) ของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่เห็นว่ามีปัญหาในการอยู่อาศัยในสถานสงเคราะห์แห่งนี้มากนัก จะมีส่วนน้อยที่กล่าวถึงปัญหาและความไม่สะดวกสบาย ซึ่งผู้วิจัยได้แสดงไว้แล้ว เพื่อให้เกิดการปรับปรุงแก้ไข ให้มีความสมบูรณ์ และเพื่อเป็นประเด็นที่น่าสนใจ

สำหรับการศึกษาในประเด็นปัญหาที่กล่าวถึงต่อไปได้

5.4.2 สภาพสังคม เศรษฐกิจ

5.4.2.1 ควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ และหรือเอกชน ให้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากการได้รับการจัดสรรงบประมาณยังไม่สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายจริง เช่น ค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภค (ค่าไฟฟ้า น้ำดื่ม)

5.4.2.2 ควรมีการจัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุ ออกไปร่วมพัฒนานอกสถาน สงเคราะห์ ในบริเวณชุมชนใกล้เคียง โดยให้ผู้สูงอายุที่มีความรู้ ความสามารถ นำความรู้ไป เผยแพร่หรือสอนให้กับผู้อยู่อาศัยในชุมชน ซึ่งจะทำให้เกิดผลดีกับผู้สูงอายุที่มีกิจกรรมทำอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับทิวไลลักษณะ (2545 : 118) กล่าวไว้ว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการที่จะอยู่ใน ชุมชน ที่หลากหลายวัย และประกอบกับผลการวิเคราะห์ของกลุ่มตัวอย่างบางส่วนที่มีความ ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมชมรมทั้งในและนอกสถานที่ โดยเป็นกิจกรรมใหม่ๆ มารองรับเพิ่มขึ้น ซึ่งจะช่วยให้กลุ่มผู้สูงอายุมีความมีชีวิตชีวาเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับที่ Lawton (1975) ได้กล่าว ไว้ว่าเป้าหมายการวางแผนและจัดการที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุในเรื่องสิ่งแวดล้อมที่ควรต้องเสริม ให้ผู้สูงอายุแสดงออกถึงความสามารถของตนเอง และสร้างบรรยากาศให้มีโอกาสได้มีส่วนร่วมใน สังคม

5.4.2.3 ควรมีการสนับสนุนการฝึกอาชีพ โดยผลิตสินค้าและนำไป จำหน่ายทั้งภายในและภายนอกสถานสงเคราะห์ เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีรายได้ และรอรับบริจาคเงินจากผู้มีใจกุศล ไม่มีเงินสำหรับการ ใช้จ่ายส่วนตัวในแต่ละวัน การสร้างรายได้ดังกล่าว ควรได้รับการสนับสนุนจากสถานสงเคราะห์ เองหรือหน่วยงานภายนอก ไม่ว่าจะเป็น การสนับสนุนเรื่องวิทยากร วัสดุ อุปกรณ์ และการจัด โปรแกรมในการฝึกอาชีพดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

5.4.2.4 ผู้วิจัยเห็นว่ายังประเด็นที่น่าสนใจสำหรับการศึกษาในเชิง พฤติกรรมศาสตร์ ของกลุ่มผู้อยู่อาศัยในสถานสงเคราะห์ผู้สูงอายุวาระสนะเวศม์ ที่ควรจะไป ศึกษาต่อในเชิงลึก (In-dept Study) อีกหลายประเด็น เป็นต้นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการมีบุตร กับความต้องการในการอยู่อาศัยกับบุคคลอื่น (เช่น บุตร หลาน ญาติพี่น้อง คู่สมรส) ความแตกต่าง ในการทำกิจกรรมของผู้สูงอายุชายและผู้สูงอายุหญิง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการ

อยู่อาศัยกับระยะเวลาในการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ ผลการศึกษาในเรื่องดังกล่าวนี้ อาจจะเป็น ข้อมูลที่ช่วยสนับสนุนพฤติกรรมของผู้สูงอายุในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่ และจะเป็นประโยชน์ต่อ การศึกษาด้านต่างๆ ต่อไป

5.4.2.5 ประเด็นที่ตั้งและผังบริเวณของบ้านพักบุศยานิเวศน์ และ บ้านพักพิเศษ (บ้านเดี่ยว, ทาวน์เฮ้าส์) ที่อยู่ห่างไกลบริการสวนกลางซึ่งส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในบริเวณ บ้านพักประเภทสามัญ จะทำให้เกิดพฤติกรรมการขาดปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ในสังคมเกิด ความโดดเดี่ยวหรือไม่ แม้ว่าอาคารบุศยานิเวศน์ และบ้านพักพิเศษ จะมีความสะดวก